

درس دهم: دریا دلا صف شکن

تقدیر: سرنوشت

حاشیه: کناره، ساحل

اروندروود: رودی در جنوب ایران که به خلیج فارس می‌ریزد.

(تو کویی تقدیر تاریخی زمین در حاشیه اروندروود جاری می‌گردد)

مشیت*: اراده، خواست خدای تعالی

باری تعالی*: خداوند بزرگ (تاریخ مشیت باری تعالی است.)

مسلح: آماده، دارای سلاح

جلیقه: نیم‌تنه کوتاه بدون آستین که روی پیراهن می‌پوشند.

(بچه‌ها آماره و مسلح، با کوله‌پشتی و پتو و جلیقه‌های ثبات...)

زائر: زیارت‌کننده (پیشانی‌بندهایی را که رویشان نوشته‌اند؛ زائران کربلا)

وسواس*: دودلی [دقت بسیار]

می‌کاوند: جست‌وجو می‌کنند. (گذشته فویش را با وسواس یک خاصه می‌کاوند)

محاسبه: واری، حساب‌رسی

وصیت‌نامه: نامه‌ای که در آن شخصی خواسته‌های خود را برای پس از مرگش می‌نویسد.

(سرپای زندگی فویش را محاسبه می‌کنند و وصیت‌نامه می‌نویسند)

حق الله: حقی که خدا بر بنده دارد

حق الناس: حقی که مردم بر گردن یکدیگر دارند.

(حق الله را فردا می‌بخشد؛ اما وای از حق الناس)

راست و ریس کردن*: آماده و مهیا کردن (آخرین کارهای مانده را، راست و ریس می‌کنند.)

سکان*: ابزاری در دنباله کشتی برای حرکت دادن کشتی از سمتی به سمت دیگر

سگان دار: ناخدا، کسی که مسئول هدایت قایق و کشتی است.

(سگان دارها قایق‌هایشان را می‌شویند.)

شناور: قایق، وسیله‌ای که روی آب حرکت می‌کند.

به محض: هم زمان با، بلافاصله بعد از

خطوط مقدم: مرز، اولین خط نبرد در برابر دشمن

(وسایل سنگین را بار شناورها کرده‌اند تا به محض شکستن خطوط مقدم دشمن آن‌ها را حمل کنند).

تکلف*: رنج بر خود نهادن، خودنمایی و تجمل

بی تکلف*: بی‌ریا، صمیمی

متواضع: فروتن (تواضع: فروتنی)

(بپه‌ها همان بپه‌های صمیمی و بی‌تکلف و متواضع و ساده هستند).

ولی امر: حاکم مسلمین، سرپرست جامعه

(آن روستایی جوان ... امشب سربازی است در فرمت ولی امر).

سوله*: ساختمان فلزی با سقف بلند که بیشتر به عنوان انبار و کارگاه از آن استفاده می‌شود.

گردان: واحد نظامی، شامل سه گروهان (حدود ۱۲۰۰ نفر)

عملیات: اقدام نظامی علیه دشمن

(اینجا سوله‌ای است که گردان عبدالله آفرین لفظات قبل از شروع عملیات را در آن می‌گذرانند).

دريادل: شجاع و قوی، کنایه (بخشنده هم معنی می‌دهد)

صف‌شکن: برهم زننده صف دشمنان، کنایه از بسیار شجاع

رعب*: ترس، دلهره، هراس

(اینجا دریادلان صف‌شکنی هستند که دل شیطان را از رعب و وحشت می‌لرزانند).

تجلی*: آشکار شدن، جلوه کردن

(اینجا آینه تبلی همه تاریخ است).

بدر: نام اولین غزوه پیامبر با مشرکین مکه

حنین*: نام نبردی است در منطقه حنین (بین مکه و طائف) که میان مسلمانان و کافران پس از فتح

مکه روی داد. (بدر و حنین و عاشورا اینهاست).

غَوَاص: فرورونده در دریا

فرج: گشایش در کار، دعای مخصوص امام زمان (عج)

توسل: به کسی پناه آوردن، دست به دامن کسی شدن، نام یکی از دعا‌های معروف شیعیان

مرضیه: پسندیده، لقب حضرت زهرا(س)

خط: صف، محل برخورد نیروهای دو طرف جنگ

(پیش از همه غواص‌ها در سکوت شب، بعد از خواندن دعای فرج و توسل به هفترت زهرا(س) مرضیه به آب

زرد و قط را کشورند.)

طویل: طولانی

فتوحات: پیروزی‌ها، جمع فتح

(صف طویل رزمندگان تازه نفس وسعت بیخه فتح را به سوی فتوحات آینده طی می‌کنند.)

تحولات: دگرگونی‌ها

سردمدار*: سردسته، رئیس

نسیان*: فراموشی

(انسان در متن عظیم‌ترین تحولات تاریخ جهان و در میان سردمداران این تحول زندگی می‌کند و از نسیان و

غفلت هرگز در نمی‌یابد که در چه زمانی زیست می‌کند.)

جزر و مد: پایین رفتن و بالا آمدن آب دریا (جذر: ریشه دوم عدد)

خور*: زمین پست، شاخه‌ای از دریا؛ مانند خورموسی و خورمیناب [ورطه: زمین پست، مهلکه،

هلاکت]

(آنها با اشتیاق از بین گل‌ولایی که حاصل جزر و مد آب شور است فوراً به قایق‌ها می‌روند.)

طلبه: دانشجوی علوم دینی، جمع طالب (در فارسی مفرد به کار می‌رود!)

نفوس*: جمع نفس، جان‌ها

صلوات: درود فرستادن بر پیامبر و اهل بیت او

(طلبه جوانی همپون ویران جمع خضای نفوس را با یار خدا معطر می‌کند و دایم از بچه‌ها صلوات می‌گیرد.)

جنود*: جمع جُنْد؛ سربازان، لشکریان، سپاهیان

متکی: وابسته (دشمن در برابر ایمان بنود فرا متکی به ماشین پیپیره بنگ است.)

تلافی: جبران

معرکه*: میدان جنگ

مجاهدان: جهادکنندگان

(دشمن در پی تلافی شکست برمی آید؛ حال آنکه در معرکه قلوب مجاهدان فرا آرامش حکومت دارد.)

جوار: کنار (کبا از مرگ می هراسد آن کس که به جاودانگی روح در جوار رحمت حق آگاه است.)

اسوه*: پیشوا، سرمشق، نمونه پیروی

تمثیل: سرمشق، نمونه، مثل

(وقتی اسوه تو آن تمثیل وفاداری، عباس بن علی باشد چه باک؟)

بولدوزرچی: راننده بولدوزر

جهاد: جهاد سازندگی، یکی از نهادهای اول انقلاب

خاکریز: تپه‌ای از خاک که برای پناه گرفتن در برابر حملات دشمن ساخته می‌شود.

(در زیر آن آتش شریک بولدوزرچی جهاد خاکریز می‌زند.)

تفهیم: فهماندن

(معنای خاکریز هم آنگاه تفهیم می‌شود که در یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی.)

مظهر: نماد، نشانه،

غنا*: توانگری، بی‌نیازی [غنا: نغمه، سرود، دستگاه موسیقی، آوازخوانی]

(فَاک مظهر فقر مفلوق در برابر غنای قالیق است.)

انس: دوستی، خو گرفتن

مراتب: جمع مرتبه؛ درجه‌ها، مراحل

قُرب: نزدیکی به خداوند

(تا با فَاک انس‌گیری راهی به مراتب قرب نداری.)

عَلَم: پرچم، درفش، بیرق، رایت (الم: درد و رنج)

بنیان: بنیاد، پایه، اساس

(آنها مجاهدان راه فرا و علم‌داران آن تمول عظیمی هستند که انسان امروز را از بنیان تغییر دهد)

حسرت: دریغ، افسوس

مرداب: برکه، آبگیر

(حسرت نبرم به فواب آن مرداب / کرام درون دشت شب ففته است)

باک: ترس، بیم

طوفان: باد یا باران شدید که همراه با خرابی است، (توفان: توفنده، غرنده، شور و غوغا کننده)

آشفته: پریشان، شوریده و درهم

(دریایم و نیست باکم از طوفان / دریا همه عمر فوابش آشفته است.)

ذکر: یاد

قلوب: جمع قلب، قلبها («الا بذكر الله تطمئن القلوب»)

درس دهم: یک کام فراتر

استدعا*: درخواست کردن، خواهش کردن

مجلس: سخنرانی

اجابت کردن*: پذیرفتن، قبول کردن، پاسخ دادن

(مردمان از شیخ استرعای مجلس کردند، اجابت کرد.)

خانقاه*: محلی که درویشان و مرشدان در آن گرد می‌آیند.

(بامداد در خانقاه تفت بنهادند.)

مُقریان*: جمع مقری، کسی که آیات قرآن را به آواز خواند، قرآن‌خوانان

درآمدن: داخل شدن، وارد شدن

(مقریان قرآن بر فوانند و مردم بسیار درآمدند.)

معرف*: کسی که در مجمع بزرگان، افرادی را که به مجلس وارد می‌شوند، معرفی می‌کند؛ شناساننده

فراتر: جلوتر، پیش‌تر

(معرف بر پای فاست و گفت: فدایش پیامر زار هر کسی که یک کام فراتر آید.)

فروآمدن: پایین آمدن

ختم کردن: پایان دادن (از تفت فرآمد و بر این فتم کرد مجلس را.)

گروه‌های مهم املائی

- * تقدیر تاریخی - حاشیۀ ارون‌دروود - مَشیت باری تعالی - آماده و مسلح -
- جلیقهٔ نجات - زائران کربلا - وسواس یک قاضی - محاسبه و حساب‌رسی -
- وصیت‌نامه - راست و ریس و مهیا - به محض شکستن خطوط مقدم - صمیمی
- و بی‌تکلف و متواضع - سوله و ساختمان - دریادلان صف‌شکن - رُعب و
- وحشت - حُنین و عاشورا - سگان‌دار و غَواص - توَسَل به حضرت زهرای
- مرضیه - صف طویل - طی کردن وسعت جبههٔ فتح - عظیم‌ترین تحولات -
- نسیان و غفلت - جزر و مد آب خور - فضای نفوس - تلافی و جبران - معرکهٔ
- قلوب - اسوه و تمثیل - عباس بن علی - بولدوزرچی جهاد - خاکریز و سنگر -
- مظهر فقر مخلوق - غنای خالق - مراتب قُرب - تغییر بنیادی - حسرت و
- افسوس - باک از طوفان.
- * استدعای مجلس - قبول و اجابت - خانقاه شیخ - مُقریان و قرآن‌خوانان -
- معرف برپای خاست -

تاریخ ادبیات

اسرار التوحید: محمد بن منور